

UCHWAŁA Z DNIA 9 KWIETNIA 2008 R.
SNO 17/08

Przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody na podstawie art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p. nie może być wiązane z jakimikolwiek nagannymi zachowaniami sędziego i następuje w wyniku stwierdzenia okoliczności o charakterze obiektywnym, których zaistnienie prowadzi do przyjęcia, że jest to niezbędne przez wzgląd na powagę stanowiska sędziego.

Przewodniczący: sędzia SN Piotr Hofmański (sprawozdawca).

Sędziowie SN: Iwona Koper, Zbigniew Hajn.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem sędziego Sądu Okręgowego Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego oraz protokolanta w sprawie sędziego Sądu Rejonowego po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2008 r. w związku z zażaleniem Kolegium Sądu Okręgowego na uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 5 października 2007 r., sygn. akt (...), w przedmiocie przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody

uchwalił: uchylić zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Uzasadnienie

Uchwałą z dnia 5 października 2007 r., sygn. akt (...), Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny nie uwzględnił wniosku Kolegium Sądu Okręgowego o przeniesienie sędziego Sądu Rejonowego na inne miejsce służbowe w trybie określonym w art. 75 § 2 pkt 3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych. W uzasadnieniu uchwały Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wskazał, że podstawą orzeczenia we wskazanym trybie nie mogą być nie poparte dowodami przypuszczenia, iż sędzia Sądu Rejonowego korzystała z nierzetelnych zwolnień lekarskich. Nie wykazano natomiast, zdaniem Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego, iżby w jednym choćby wypadku rzetelność zwolnienia lekarskiego przedłożonego przez sędziego Sądu Rejonowego została zakwestionowana. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny przyznał, że długotrwałe korzystanie przez sędziego ze zwolnień lekarskich może prowadzić do dezorganizacji pracy sądu, niemniej sam fakt korzystania z tych zwolnień nie może samoistnie przemawiać za przyjęciem, że wzgląd na powagę stanowiska uzasadnia

przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody w trybie określonym w art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p.

Powyższa uchwała Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego zaskarżona została na podstawie art. 131 § 2 u.s.p. przez Kolegium Sądu Okręgowego. W zażaleniu podniesiono zarzut obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, w tym przede wszystkim art. 7 k.p.k., polegającej na:

- całkowitym pominięciu przy ocenie zasadności wniosku Kolegium, pisma Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy z dnia 13 grudnia 2006 r. oraz pism Prezesa Sądu Rejonowego z dnia 13 czerwca 2007 r. i z dnia 15 czerwca 2007 r.,
- odstąpieniu od oceny okoliczności wskazanych w treści protokołu z posiedzenia Kolegium Sądu Okręgowego z dnia 18 czerwca 2007 r., w przedmiocie przedkładania przez sędziego Sądu Rejonowego zwolnień lekarskich pochodzących od lekarzy najróżniejszych specjalności, zatrudnionych w Zakładzie Opieki Zdrowotnej, w którym przez szereg lat sędzia ta pracowała jako radca prawny, korzystania ze zwolnień w sytuacji spiętrzenia obowiązków zawodowych, narastania zaległości, nieakceptowania zarządzeń nadzorczych Prezesa Sądu, odmowy udzielenia urlopu, jak również zaprzestania korzystania ze zwolnienia lekarskiego na kilka dni przed upływem okresu uprawniającego do wystąpienia z wnioskiem o przeniesienie sędziego w stan spoczynku (art. 71 § 1 u.s.p.),
- zaniechaniu ustaleń co do zależności pomiędzy okolicznościami korzystania ze zwolnień lekarskich, a ewentualnością mogących powstać w takiej sytuacji przypuszczeń co do ich nadużywania, a w konsekwencji tego także naruszenia powagi stanowiska sędziego, tym bardziej iż Sąd Dyscyplinarny, podzielając stanowisko Kolegium Sądu Okręgowego, ostatecznie przyznał, że absencje chorobowe sędziego Sądu Rejonowego mogą być przejawem nadużywania zwolnień lekarskich, co znajduje oddźwięk w dość powszechnym odczuciu osób mających wiedzę na temat sytuacji w Sądzie Rejonowym w A.,
- ograniczeniu postępowania dowodowego do ustalenia braku podstaw do przypisania sędziemu Sądu Rejonowego faktu nadużywania zwolnień lekarskich oraz ich nierzetelności, w sytuacji gdy nie to było przesłanką wniosku Kolegium Sądu Okręgowego o przeniesienie na inne miejsce służbowe, w oparciu o przepis art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p.

Ponadto, zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu braku podstaw do przeniesienia sędziego Sądu Rejonowego na inne miejsce służbowe z uwagi na powagę stanowiska, z powodu nie wykazania nadużywania przez nią zwolnień lekarskich, podczas gdy udowodnienie takiego stanu rzeczy nie jest warunkiem zastosowania przepisu art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p., zaś

prawidłowa ocena okoliczności korzystania z tych zwolnień w istocie dowodzi obiektywnego stanu zagrożenia dla powagi stanowiska sędziego.

Opierając się na tak skonstruowanych zarzutach Kolegium Sądu Okręgowego domagało się zamiany zaskarżonej uchwały poprzez uwzględnienie wniosku o przeniesienie sędziego Sądu Rejonowego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p., względnie uchylenia zaskarżonej uchwały i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu pierwszej instancji.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, iż Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny całkowicie rozminął się z intencjami wnioskodawcy, albowiem uznał za wymagające dowodu okoliczności, które nie były podstawą wniosku o przeniesienie sędziego Sądu Rejonowego na inne miejsce służbowe. Czyniąc osią konstrukcji uzasadnienia zażalenia to właśnie twierdzenie, Kolegium Sądu Okręgowego podejmuje jednak próbę wykazania, iż z punktu widzenia wykazania przesłanek przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p. wystarczające jest wskazanie, iż zachodzi podejrzenie korzystania przez sędziego z nierzetelnych zwolnień lekarskich (ich nadużywania), albowiem to właśnie podejrzenie powoduje obiektywny stan naruszenia powagi stanowiska sędziego.

Także wystąpienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego na posiedzeniu Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego skoncentrowane były na próbie wykazania, iż istnienie podejrzenia nadużywania zwolnień lekarskich jest wystarczające z punktu widzenia wyczerpania dyspozycji przepisu art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne, niemniej Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny nie w całej rozciągłości podziela argumentację w nim przytoczoną. Przede wszystkim nie sposób zgodzić się z twierdzeniem Kolegium Sądu Okręgowego, iżby przypuszczenia, iż zwolnienia lekarskie, z których korzystała sędzia Sądu Rejonowego, mogą być wystarczającą przesłanką dla przyjęcia, iż zachodzi stan, o którym mowa w art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p. W ocenie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego, tryb przeniesienia sędziego bez jego zgody określony w tym przepisie w ogóle nie może być wiązany z nagannością zachowania sędziego. Przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody nie ma natomiast charakteru sankcji; w ustawie przewidziano możliwość podjęcia takiej decyzji jako możliwą reakcję na powstanie okoliczności, które czysto obiektywnie prowadzą do zagrożenia powagi stanowiska sędziego. Okoliczności te nie mogą być natomiast wiązane z jakimikolwiek podejrzeniami nagannych zachowań sędziego.

Trafnie podkreśla zatem zarówno Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, jak i Kolegium Sądu Okręgowego w złożonym

zażaleniu, iż w sytuacji zaistnienia i udowodnienia takich okoliczności, zasadnym mogłoby być pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Wnioski wypływające z tego założenia przyjęte przez Sąd i przez Kolegium są jednak odmienne. O ile Kolegium Sądu Okręgowego wywodzi, że w sytuacji braku możliwości udowodnienia tych podejrzeń możliwe jest skorzystanie z instytucji przewidzianej w art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p., to Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny zajmuje stanowisko, iż także w wypadku przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody, konieczne jest przeprowadzenie dowodu, iż owe naganne zachowania sędziego w istocie miały miejsce.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny nie podziela żadnego z tych zapatrywań. Przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody na podstawie art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p. nie może być wiązane z jakimikolwiek nagannymi zachowaniami sędziego i następuje w wyniku stwierdzenia okoliczności o charakterze obiektywnym, których zaistnienie prowadzi do przyjęcia, że jest to niezbędne przez wzgląd na powagę stanowiska sędziego. Zajęcie takiego stanowiska pozornie prowadzi mogłoby do utrzymania w mocy zaskarżonej uchwały Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego, jako prawidłowej pod względem prawnym. Nie sposób jednak nie zauważyć, że w uzasadnieniu tej uchwały w ogóle brak jest rozważań na temat zaistnienia takiego stanu w niniejszej sprawie. Słusznie zatem podnosi w zażaleniu skarżący, iż Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny niezasadnie ograniczył swoje rozważania do braku dowodów potwierdzających ciężące na osobie sędziego zarzuty nadużywania zwolnień lekarskich. Nie jest bowiem wystarczające – *nota bene* słuszne – stwierdzenie zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, iż sam fakt korzystania przez sędziego ze zwolnień lekarskich, choć dezorganizuje pracę sądu, nie jest samo w sobie niczym nagannym. Wymaga bowiem rozważania sygnalizowane w zażaleniu, zagadnienie sprowadzające się do pytania, czy zewnętrzny negatywny odbiór zaistniałej sytuacji, analizowany przy uwzględnieniu specyfiki środowiska małego miasta, jakim jest A., nie stanowi jednak okoliczności obiektywnej, której zaistnienie może prowadzić do konieczności podjęcia przewidzianych w art. 75 § 2 pkt 3 u.s.p. działań sanujących powagę stanowiska sędziego.

W przekonaniu o konieczności przeprowadzenia rozważań w tym właśnie kierunku, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uchwalil jak wyżej.